

УДК 614.8:628.5

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПРИЧИН ІГНОРУВАННЯ ПРАЦІВНИКАМИ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОРГАНІВ ДИХАННЯ НА ВИРОБНИЦТВІ

Антощенко Р.В., проф., Черепньов І.А., доц.

Державний біотехнологічний університет

Визначено, що патології органів дихання є основними професійними захворюваннями на території України. Проаналізовано ступінь небезпеки відмови працівників від використання засобів індивідуального захисту в загальній ієрархії причин виникнення професійних патологій та основні причини цього небезпечного феномену

Не дивлячись на те, що Міжнародна організація праці протягом більше ста років проводить серйозну роботу з профілактики професійних хвороб, ця проблема не тільки не втратила актуальність, а навпаки стала ще більш гострою. На думку цієї авторитетної організації: праця, вбиває більше людей, ніж війни [1]. У списку професійних хвороб, які найчастіше реєструються на території України, перше місце займають хвороби органів дихання (рис.1) [2].

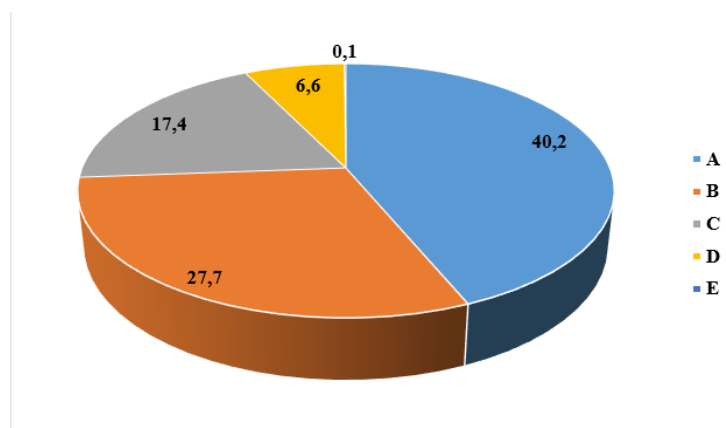

Рисунок 1 – Розподіл професійних хвороб в Україні в %, де: А – хвороби органів дихання, В - захворювання опорно-рухового апарату, С- хвороби слуху, D – вібраційна хвороба, Е – інші

Небезпека хвороб органів дихання полягає і в тому, що вони несуть серйозну загрозу здоров'ю і життю людини і існує досить велика ймовірність летального результату. Крім етичних міркувань, смертельні випадки серед працездатного населення України призводять до серйозних економічних втрат. Так, за даними роботи [3] втрати державного бюджету внаслідок передчасної смерті через захворювання органів дихання, за даними 2015 р. склали 1,2% ВВП, або 24,03 млрд. грн.

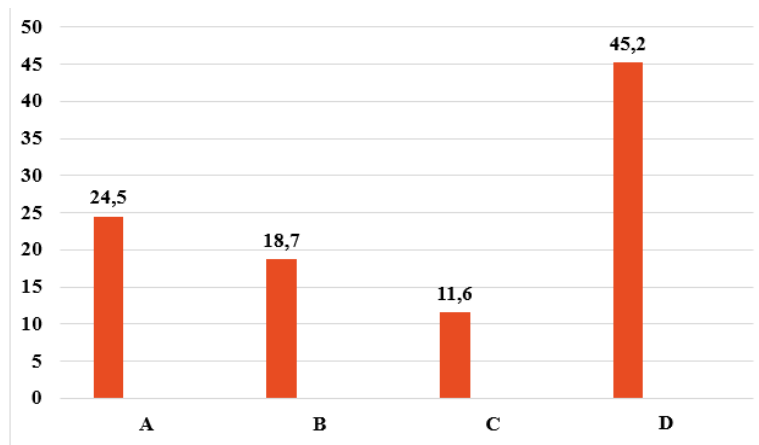

Рисунок 2 – Розподіл причин, внаслідок яких виникали хронічні професійні захворювання на виробництві в Україні в %, де: А- недосконалість технологічного процесу, В – недосконалість механізмів та робочого інструменту, С - невикористання засобів індивідуального захисту (ЗІЗ), D – інші фактори

Аналіз ряду робіт іноземних авторів [4-7], показав що такий фактор, як відмова працівників від використання ЗІЗ досить поширений в різних країнах. На підставі даних представлених в роботі [7] нами побудована діаграма, яка ілюструє основні фактори, які на думку працівників змушують їх відмовитися від використання ЗІЗ (рис.3).

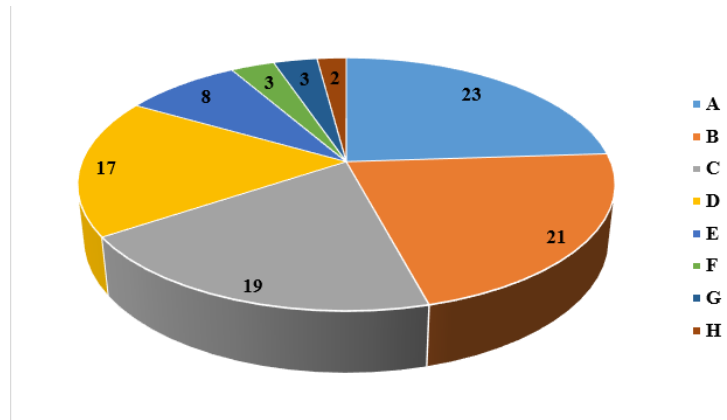

Рисунок 3 – Причини, по яким працівники що задіяні в норвезькій промисловості карбиду кремнію, ферро - і кремнієвих сплавів відмовляються використовувати ЗІЗ органів дихання, де: А - конденсат на стеклах, В - лінь працівників, С - непотрібність ЗІЗ при виконанні даної роботи, D- проблеми з комунікацією, Е - перегрів і піт, F - алергічні реакції шкіри на ЗІЗ, G - організаційні питання, Н - практичні аспекти

Як видно з цієї діаграми, існує досить великий перелік причин, за якими працівники, які здійснюють свою трудову діяльність на потенційно небезпечному виробництві ігнорують ЗІЗОД. Частина з них може бути усунена шляхом удосконалення ЗІЗ і поліпшення їх ергономічних характеристик. Але деякі з них, носять суто суб'єктивний характер і можуть бути в значній мірі

ліквідовані в процесі навчання і інструктажу з охорони праці, а також при постійному контролі з боку спеціально уповноважених осіб з адміністрації підприємства. Особливо, підвищений контроль необхідний при прийомі на роботу осіб, які не мають належної освіти і кваліфікації [4].

Список використаних джерел:

1. Професійне здоров'я. *Центр громадського здоров'я МОЗ України*: веб-сайт. URL: <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/neinfekciyni-zakhvoryuvannya/profesiynne-zdorovuua> (дата звернення 21.04. 2023).
2. Аналіз професійних захворювань на виробництві в Україні / А. П. Березовський та ін. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2021. Вип.3. С. 92-100. DOI: 10.31521/2313-092X/2021-3(111)-11.
3. Економічні оцінки збитків від передчасної смертності внаслідок захворювань дихальних шляхів / Г.М. Давиденко та ін. *Довкілля та здоров'я*. 2017. № 2. С. 39-44.
4. Tam V.W.Y., Fung I.W.H. A Study of Knowledge, Awareness, Practice and Recommendations Among Hong Kong Construction Workers on Using Personal Respiratory Protective Equipment at Risk. *The Open Construction and Building Technology Journal*. 2008. № 2. P. 69-81. DOI:10.2174/1874836800802010069.
5. Putri Alam, Erwin Azizi Jayadipraja, Ridwan Adi Surya. The Relationship between Work Duration and the Use of Personal Protective Equipment with Lung Capacity Disorders. *Scholars J Edu Humanit Lit*; Vol-2, Iss-8 -Aug, 2019): 504-508 DOI: 10.36349/easjehl. 2019.v02i08.012
6. Marit Nost Hegseth, Oystein Robertseni, Anna Aminoffi Hans Christian Vangbergi, Solveig F0reland. Reasons for not using respiratory protective equipment and suggested measures to optimize use in the Norwegian silicon carbide, ferro- and silicon-alloy industry. Infacon XV: International Ferro-Alloys Congress, Edited by R.T. Jones & P. den Hoed, Southern African Institute of Mining and Metallurgy, Cape Town, 25-28 February 2018.
7. Irina Guseva Canu, Ségolène Faust, Pierre Canioni, Philippe Collomb, Eric Samson, Dominique Laurier. Attitude towards personal protective equipment in the French nuclear fuel industry. *Archives of Industrial Hygiene and Toxicology*. 2013. Vol. 64. P. 285 - 293. DOI: 10.2478/10004-1254-64-2013-2289.